

Sygn. akt: III U 720/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 grudnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.06.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. S. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.06.2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. na rzecz J. S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

UZASADNIENIE

J. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 30.06.2014r., znak: (...), odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia 1.01.1992 do 31.08.1996 (...)Z.P.P. w Z. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że na dzień 01.01.1999r. J. S. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 30.06.2014r. odmówiono mu przyznania prawa do emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6.06.2014r. J. S. (ur. (...)) złożył w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury. (k. 1 a.e. nr (...))

Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS ustalił, że J. S. osiągnął wiek 60 lat, złożył oświadczenie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, legitymuje się 25 -letnim stażem pracy, jednakże nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS uznał bowiem za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 21 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz 10 dni okresów nieskładkowych. Natomiast do stażu pracy w szczególnych warunkach organ emerytalny uwzględnił odwołującemu 13 lat, 3 miesiące i 26 dni.

Do pracy w szczególnych warunkach ZUS zaliczył odwołującemu okres pracy w (...) od 5.09.1978r. do 31.12.1991r. tj. do czasu wydzielenia z (...) Zakładów (...) w Z. i utworzeniem przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „ (...) Z. P.P. w Z. tj. od dnia 1.01.1992r. do 31.08.1996r. uznając, iż odwołujący nie przedstawił stosownego świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

J. S. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w „ (...) Z. P.P. w Z. w okresie od dnia 1.01.1992r. do 31.08.1996r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: odpowiedź na odwołanie (k. 6,7 a.s.), zeznania świadka P. G. (rozprawa z dnia 15.10.2014r., adnotacja 00:19:00), odwołującego się J. S. słuchanego w charakterze strony (rozprawa z dnia 17.12.2014r., adnotacja 00:01:16), dokumentację zawartą w aktach emerytalnych nr 028039965, akta dot. kapitału początkowego, akta osobowe J. S.(k. 25 a.s.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną było ustalenie, czy odwołujący posiada 15 -letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 24 ust. 1b pkt 20 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wiek emerytalny ubezpieczonych urodzonych po dniu 30.09.1953r. wynosi co najmniej 67 lat.

Natomiast na podstawie art. 184 ww. ustawy w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura, jeżeli ubezpieczony spełnił łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
2. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie przepisów cytowanej ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn, w tym: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywany stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Według przepisu §2 ust. 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgodnie

natomiast z §2 ust. 2 w/w Rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy w wystawionym według określonego w przepisach wzoru świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

W toku postępowania przez organem emerytalnym J. S. złożył świadectwo pracy wystawione w dniu 23.08.1996r.r. przez (...) Z. Przedsiębiorstwo Państwowe, z którego wynika, że w okresie od 5 września 1978r. do 31.08.1996r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika, maszynisty ciężkich maszyn i budowlanych, kierowca pojazdów samochodowych, monter urządzeń-kierowca (k.8 a.e. kap. pocz.).

Organ emerytalny nie zaliczył w/w okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach ze względu na brak świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zgodnie z §2 ust. 2 w/w Rozporządzenia z 07.02.1983r.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe na okoliczność ustalenia, czy J. S. wykonywał pracę w szczególnych warunkach. W tym celu Sąd Okręgowy uzyskał akta pracownicze oraz przesłuchał świadka i odwołującego się w charakterze strony.

Zgromadzony materiał dowodowy, akta osobowe również zeznania świadka i odwołującego pozwoliły jednak na ustalenie, że w w/w spornym okresie wykonywał on tylko pracę kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Świadek P. G. zeznał, że pracował w (...) Zakładach od 18.04.1978r. do 31.07.1996r. Najpierw był magazynierem, później kierownikiem inwentaryzacji, następnie pracował na linii jako brygadzysta. Pracował w (...) Zakładach (...) w Z.. To funkcjonowało w ramach (...). Przysługiwały pracownikom bilety i węgiel. J. S. pracował tym zakładzie razem z nim. J. S. był kierowcą samochodu powyżej 3,5 tony i woził kable. Jak świadek zeznał, w którymś roku przekształciło to się w (...) Z.. Nadal jednak pracowali w tym samym zakładzie, zmieniła się tylko nazwa. Wykonywali te same czynności. Zmienił się tylko dyrektor. Wszyscy pracownicy automatycznie zostali przeniesieni. To był duży zakład. Odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Był kierowcą samochodu i przewoził wszystkie rzeczy, które były potrzebne do położenia i złączenia kabla m.in. układali światłowody dla Poczty. Cały czas świadczenia były dla (...). Przed wydzieleniem mieli bilety zniżkowe na pierwszą klasę dla rodziny, po przekształceniu przywileje były ograniczone. Wcześniej mieli też deputat węglowy, ale po przekształceniu już go nie było. Niektórzy pracownicy nadal otrzymywali odznakę (...). Automatycznie zostali przesieni do (...) Z. – świadek nie otrzymał nic na piśmie jeśli chodzi o zmianę warunków pracy. Było gorzej, bo trzeba było więcej pracować i były trudniejsze warunki pracy. Nie było godzin nadliczbowych. Nadal czuli się pracownikami (...) (rozprawa z dnia 11.06.2014r., adnotacja 00:02:37).

Odwołujący się **J. S.** przesłuchiwany w charakterze strony zeznał, że od 01.01.1992r. do 31.08.1996r. pracował w (...) Zakładach (...) w Z. jako kierowca samochodu powyżej 3,5 tony. Jeździł S.(...)z trzema napędami. S.przywoził kable. Pracował nawet całymi dniami. W poprzednim zakładzie pracy też był kierowcą (...)mu ten okres zaliczył. Wykonywał tę samą robotę - był kierowcą (...). Miał na stanie ten samochód i za niego odpowiadał. Zdarzało się, że wykonywał inne czynności, gdy kierownik zlecił, żeby przyspieszyć pracę - pracował wtedy więcej niż 8 godzin dziennie. Jeżeli trzeba było, to również kopał rów koparką. Nic się nie zmieniło w jego pracy po przekształceniu zakładu, nadal miał legitymację i korzystał ze zniżki na przejazdy kolejowe. Otrzymał odznakę (...) - za dobrą pracę w 1995r. Jak trzeba było, to pracował również na koparce, ale zdarzało się to sporadycznie. Główną jego pracą była praca kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w pełnym wymiarze czasu pracy. Wpisano mu w świadectwo pracy montera z uwagi na kładzenie kabli, ale było to sporadycznie, żeby przyspieszyć pracę. Kierowców w tym zakładzie było z 10. Przewozili przeważnie kable - telefoniczne i światłowód. Jako maszynista ciężkich maszyn budowlanych pracował na koparce, na ładowarce, na dźwigu, bo ma na wszystko uprawnienia. Te czynności wykonywał jeżeli była taka potrzeba, jak

kierownik kazał, robił to w zastępstwie jak kogoś nie było, ale i tak musiał wykonać swoje czynności kierowcy (rozprawa z dnia 17.12.2014r., adnotacja 00:01:16).

Zdaniem Sądu zeznania świadka i odwołującego się w całości zasługują na wiarę. Są one spójne, logiczne i korelują z dokumentacją zawartą w aktach emerytalnych i pracowniczych. Świadek pracował razem z odwołującym się, doskonale więc orientuje się, jakie prace on wykonywał. Świadek i odwołujący się zgodnie zeznali, że odwołujący się pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, były to jego podstawowe obowiązki wykonywane co najmniej 8 godzin dziennie, natomiast czynności operatora koparki były dodatkowymi. J. S. zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, przy czym pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z treści wykazu A Działu VIII pkt 2 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest praca wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu tegoż Rozporządzenia.

Tym samym w świetle zgromadzonego materiału dowodowego należało uznać za pracę w szczególnych warunkach zatrudnienie odwołującego się w „ (...) Z. P.P. w Z. w okresie od dnia 1.01.1992r. do 31.08.1996r. tj. przez okres 4 lat i 8 miesięcy.

Zsumowanie tego okresu zatrudnienia z niekwestionowanym przez ZUS okresem pracy w szczególnych warunkach daje podstawę do stwierdzenia, że łączny okres pracy odwołującego się w szczególnych warunkach wynosi ponad 15 lat wymaganych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. (17 lat, 11 miesięcy i 26 dni).

Bezspornym było, że odwołujący się spełnia pozostałe warunki do ustalenia prawa do emerytury określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r., bowiem osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn (w dniu(...))nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący się wykazał także okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynoszący co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 27.01.2014r. i przyznał J. S. prawo do emerytury począwszy od dnia 1.06.2014r., tj. od miesiąca, w którym wpłynął wniosek- stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. O powyższym orzeczono w pkt 1 wyroku.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu emerytalnego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy w szczególnych warunkach, gdyż nie przedłożył on świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego odwołujący udowodnił, że faktycznie pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony - co pozwoliło na zaliczenie spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd w punkcie 2

wyroku stwierdził brak odpowiedzialności organu emerytalnego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W punkcie 3 wyroku orzeczono o kosztach zastępstwa procesowego, zasądając od ZUS na rzecz J. S. kwotę 60 zł. Orzeczenie to wydano na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09. 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.